

ODENSE INDRE HAVN

Dommerbetænkning
Juni 2023

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Parallelopdragets vinderforslag
3. Baggrund
4. Vision og konkurrenceopgave
5. Bedømmelseskomité og bedømmelseskriterier
6. Konkurrenceforslag *Hold EFFEKT & Tredje Natur*
7. Konkurrenceforslag *Hold Vandkunsten & SLA*
8. Konkurrenceforslag *Hold Henning Larsen & Adept*

Kolofon

Partnerskabet A. Enggaard A/S, Odense Kommune og Odense Havn A/S samarbejder om udarbejdelse af en bydelsudviklingsplan for Odense indre havn.

Konkurrencen er udskrevet af A. Enggaard A/S

Dommerbetænkningen er udarbejdet af bedømmelseskomitéen med bistand fra COWI.

Odense Kommune og Odense Havn har været repræsenteret i bedømmelseskomiteen med taleret men uden stemmeret.

01 Indledning

1. Indledning

Konkurrenceudskriver A. Enggaard A/S takker de tre hold i parallelopdraget for et stort engagement og en høj grad af dedikation i arbejdet med konkurrenceforslagene. De tre hold er:

- Hold EFFEKT & Tredje Natur med LYTT, SWECO og BRIQ Group
- Hold Vandkunsten & SLA med EKJ Rådgivende Ingeniører, Valentin Trafikplanlægning, Cushman & Wakefield/RED og Mogens A. Morgen
- Hold Henning Larsen & Adept med Rambøll, ORCA, Planscape og Vida Local

Konkurrenceformen parallelopdrag er valgt, fordi der ønskes en høj grad af frihed i det videre arbejde med bydelsudviklingsplanen for Odense indre havn. Opgaven er omfattende og kompleks og derfor ikke egnet løst i en konkurrence om en masterplan. Parallelopdraget har sigte mod en mere strategisk plan, der kan sætte retningen for den videre udvikling.

I bedømmelseskomiteén er der en bevidsthed om, at der er stillet en kompleks og omfattende opgave, hvor mange lag og mange elementer har skullet finde vej til forslagene. Derfor er bedømmelseskomiteén også meget tilfreds med den kompleksitet, der er indarbejdet i de tre konkurrenceforslag, som hver især peger på spændende retninger og konkrete delelementer, man kan forfølge i en videre planlægning og senere realisering.

Med parallelopdraget har det været den iboende præmis, at der ikke skulle udpeges et vinderforslag, som efterfølgende skulle realiseres én til én. Der gøres således også opmærksom på, at de viste visualiseringer i denne dommerbetænkning stammer fra konkurrenceforslagene og dermed ikke kan forventes at blive realiseret som vist.

Det vindende holds forslag vil være udgangspunktet for en videre proces, hvor A. Enggaard, Odense Havn og Odense Kommune sammen med vinderholdet og i dialog med Odenses borgere og interessenter skal udarbejde en bydelsudviklingsplan for Odense indre havn. I denne proces kan vinderholdets forslag blive bearbejdet, justeret og tilpasset, og der kan tilføres elementer fra de to andre konkurrenceforslag og måske endda gode idéer, som slet ikke har været del af parallelopdraget. Det betyder, at den endelige bydelsudviklingsplan vil ende med at se anderledes ud end vinderholdets forslag.

Der vil samtidig være fokus på, at de bærende kvaliteter fra vinderholdets forslag fastholdes i det videre arbejde. De bærende kvaliteter i det vindende forslag er beskrevet i denne dommerbetænkning. Der venter nu en spændende proces frem mod en bydelsudviklingsplan for Odense indre havn – med afsæt i projektet Odense Havneby.

Endnu engang tak til de tre hold for deres store indsats og tillykke til Hold Vandkunsten og SLA som hermed kåres som parallelopdragets vinder.

02 Parallelopdragets vinderhold

2. Parallelopdragets vinderforslag

En enig bedømmelseskomité udpeger hold Vandkunsten og SLA som vinder af parallelopdraget for Odense indre havn med forslaget *Odense Havneby*.

Bedømmelseskomitéen har valgt hold **Vandkunsten og SLA** med EKJ Rådgivende Ingeniører, Valentin Trafikplanlægning, Cushman & Wakefield/RED og Mogens A. Morgen som vinderhold med følgende begrundelse:

Forslaget Odense Havneby udmærker sig ved at være et gennemarbejdet, solidt og spændende forslag, som danner et godt udgangspunkt for det videre arbejde med bydelsudviklingsplanen for Odense indre havn.

Forslaget viser en fin balance mellem det strategiske niveau og det fysiske helhedsgreb. Det betyder, at der i det videre arbejde og med dette forslag i hånden kan tages udgangspunkt i det fysiske helhedsgreb og de foreslåede strategier og bearbejde, kvalificere og tilpasse dem i processen frem mod en endelig bydelsudviklingsplan.

Bedømmelseskomitéen ønsker at fremhæve følgende kvaliteter ved forslaget Odense Havneby, som vil danne grundlag for bydelsudviklingsplanen:

- Vandkunsten og SLAs forslag byder i kompositionen af bebyggelsestyper, funktioner og uderum på en helhedsplan der tilbyder en oplevelsesrigdom, variation og

Illustration fra vinderforslag, Vandkunsten & SLA

tiltrækning både for kommende beboere og for besøgende til havnen.

- Forslaget har en variation i bebyggelsernes størrelsesforhold, højde og tæthed, der er tilpasset Odense havn, og som skaber kvarterer med hver deres identitet – der er markante bygninger og høj skala kombineret med lavere bebyggelser. Det giver mulighed for at arbejde med flere boligtyper og tilbyde en bydel til mange forskellige mennesker – om man ønsker den lavere bolig ved skovbrynet eller den højtliggende bolig med udsigt.
- Forslaget indeholder variation i bebyggelsestyper (bygningsskarré, enkelte højhuse, rækkehuse mv.), og der er en høj grad af herlighedsværdier i boliger (udsigt, adgang til vand og skov mv.).

- Der er gode betragtninger, overvejelser og principper for kvalitet i byggerier og byrum, hvilket kommer til udtryk i velafprøvede bebyggelser samt variation i oplevelsesmulighed og rumlighed i byrummene.
- Forslaget indeholder et varieret og oplevelsesrigt promenadeforløb med opbrudte kajkanter mod vest og en markeret og skarpere kant mod øst. Det giver beboere og besøgende mulighed for at gå på opdagelse i en varieret bydel.
- Forslaget indeholder en spændende og velbelyst bevaringsstrategi, der viser forskellige veje til at bevare eller transformere den eksisterende bygningsmasse med et centralt greb i strategien, som peger på bevaring af tårnmotiver og pakhuse.

Visualisering fra vinderprojektet, Vandkunsten & SLA

- Forslaget indeholder en stærk og robust bylivsstrategi, der koncentrerer bylivet på udvalgte steder i bydelen. Koncentrationen medvirker til, at bylivet ikke bliver 'tyndt' fordelt på hele arealet og samtidig kan det bidrage til, at der kan være balance mellem ro og liv på udvalgte steder.
- Forslaget har en ambitiøs, oplevelsesrig og målbar grøn strategi om naturkvalitet og vegetationsdække. Det spiller ind i Odenses ambitioner for Grøn Storby og samtidig sikrer det, at en tæthed i bebyggelsesstrukturen modsvarer af grønne elementer, som er til gavn for beboere og besøgende. Forslaget sikrer tillige, at der er en stærk visuel kobling til de store skove, som omkranser Odense indre havn.

En nærmere beskrivelse af forslaget og en uddybet vurdering af forslagets enkeltelementer fremgår af afsnit 7.

Bedømmelseskomitéen fremhæver følgende temaer, som i særlig høj grad skal kvalificeres og videreudvikles i Vandkunsten og SLAs forslag:

Områdets attraktionsværdi – herunder signaturprojekter

På Odense indre havn er der behov for særlige tiltag, der kan styrke områdets tiltrækningskraft og oplevelsesværdi for besøgende både i hverdagen og ved særlige lejligheder.

Potentialet omkring det spektakulære er ikke fuldt udfoldet i vinderholdets forslag. Der er takter i retning af noget, der kan blive en unik oplevelse på Odense indre havn, men ikke noget, der skiller sig markant ud og for alvor vil sætte Odense på landkortet.

Bedømmelseskomitéen ser det oplagt at arbejde med at udvikle et signaturprojekt i sammenhæng med temaet om transformation og bevaring, da der ligger et stort potentiale i dette samspil.

Transformation og bevaring

Vandkunsten og SLAs forslag har en intention om mest mulig bevaring som udgangspunkt for udviklingen og peger på Siløen som en vigtig del af kulturmiljøet og som noget helt unikt. Forslaget om mest mulig bevaring af kulturarven er sympatisk og i tråd med tidens fokus på bæredygtig byudvikling og byggeri.

Det er spændende betragtninger om bevaring og transformation, om end de byggetekniske og økonomiske forhold på dette stadie ikke er dokumenteret.

Der er et potentiale for, at der med de rette partnere som fonde og lignende kan skabes et stærkere udgangspunkt for en eller flere attraktioner på Odense havn, som både arkitektonisk og indholdsmæssigt kan få høj kvalitet og international karakter. Dette kræver et tæt samarbejde mellem bygherre og kommune samt ønskeligt inddragelse af relevante fonde og evt. øvrige eksterne samarbejdspartnere.

Mobilitet og parkering

Vandkunsten og SLAs forslag udnytter ikke fuldt ud det potentiale, der er i havnens beliggenhed relativt tæt på Odense Banegårds Center som Fyns største mobilitetsknudepunkt i et regionalt og nationalt mobilitetsperspektiv.

Parkering vil blive en stor udfordring i det videre arbejde – både i forhold til omfang/antal, placering og type (p-hus, p-kælder, terræn). Parkeringsløsninger og

parkeringsbehov bør kvalificeres nærmere – både henset til aktuelle mobilitetsbehov og Odense Kommunes arbejde mod et grønnere mobilitetshierarki. I forhold til det videre arbejde med mobilitet vil Odense Kommunes igangværende planarbejde med omstilling til grøn mobilitet, som led i at nå Odense Kommunes mål om klimaneutralitet i 2030, være relevant at integrere i arbejdet med bydelsudviklingsplanen.

Sammenhæng med Odense by – forbindelser og sammenbinding med andre kvarterer

I Vandkunsten og SLAs forslag arbejdes der med bedre forbindelser mellem havnen

og de omkringliggende kvarterer, hvilket er centralt, for at havnen kan blive en velfungerende bydel i Odense. Der bør dog arbejdes videre med de koblingsmæssige udfordringer, der knytter sig til eksempelvis vejene Gammelsø, Toldbodgade og Lerchesgade.

Der bør ske en nærmere kvalificering af placering og prioritering af de foreslåede broforbindelser, herunder den økonomiske realiserbarhed af broerne, deres placering og om de alle er nødvendige for at realisere intentionerne i projektet.

Broernes funktion og eventuelle barrierewirkninger på tværs af havnebassinerne bør

ligeledes nøje overvejes, da broerne kan have en væsentlig konsekvens for muligheder for livet på vandet.

Bykvalitet

Vandkunsten og SLAs forslag fremstår generelt kvalificeret i dets fordeling af etagearealer og med en variation i tætheder, der understøtter de karakterer, der foreslås i de enkelte delområder.

I det videre arbejde med Vandkunsten og SLAs forslag bør der være fokus på, at de grundlæggende intentioner og hovedgreb fastholdes samtidig med, at kvaliteten i bebyggelse og byrum sandsynliggøres og

kvalificeres yderligere, således der sikres grundlag for en bydel med høj kvalitet. For eksempel dagslysforhold i boliger, prioritering af plads og anvendelse af udearealer samt tekniske servicefaciliteter som affaldshåndtering og brandredning.

Bebyggelsestæthed

Høj tæthed kombineret med blandede funktioner, høj by-, byrums- og bokvalitet med tilhørende godt mikroklima kan sikre en oplevelsesrig bydel. Det er et godt udgangspunkt for at tiltrække mange beboere og besøgende, der kan skabe det mangfoldige byliv, som er så eftertragtet i byerne.

Visualisering fra vinderprojektet Vandkunsten & SLA

Høj tæthed kan samtidig medvirke til at skabe økonomisk råderum i byudviklingen til de mange ting, som borgere og interessenter med rette forventer – arkitektur af høj kvalitet, ny infrastruktur som eksempelvis broer, smukke byrum, bevaring og transformation af eksisterende bygninger osv.

I det videre arbejde med Vandkunsten og SLAs forslag bør der derfor være fokus på at kvalificere den rette balance i forhold til tæthed, funktioner og volumen i projektet. Balancen skal sikre, at der skabes det bedste grundlag for den gode by samtidig med at projektets økonomiske realiserbarhed styrkes mest muligt.

Der bør også være øje for sammenhængen mellem tæthed og parkeringsløsninger både af hensyn til realiserbarhed og bykvalitet. Hertil bør der være øje for de præcise placeringer af eventuelle høje bebyggelser, så disse understøtter sigtelinjer og særlige oplevelser og fikspunkter i byskala.

Blandet og levende bydel

Vandkunsten og SLAs forslag har en stærk fysisk struktur som afsæt for bylivsstrategien. Der bør ske en yderligere kvalificering af konkrete bylivsfunktioner som en del af en samlet bylivsstrategi, herunder kvalificere den rette balance mellem udadvendte funktioner og andel af boliger og private udearealer. Der kan bl.a. hentes inspiration fra de øvrige forslag både i forhold til traditionelle byfunktioner på land og den rette balance mellem fredeligholdt vandoverflade og aktiv vandoverflade med bebyggelse, flydende elementer, maritimt fritidsliv osv.

I Odense indre havn er der et naturligt og stedspecifikt potentiale i vandet, som med fordel udnyttes og aktiveres som led i at skabe en levende bydel. Dette potentiale bør udfoldes endnu mere. Der er på tværs af forslagene spændende idéer til, hvordan der kan ske en aktivering af vand og bassiner som eksempelvis et flydende kvarter, grønne øer i vandet, bystrand, husbåde, bygninger,

der går ud i vandet, vandaktiviteter mv. samt en bearbejdning af kanten mellem land og vand, som giver muligheder for adgang til vandet.

Samspil mellem vand og byggeri og promenadeforløb

I Vandkunsten og SLAs forslag er der et særligt karakterskabende greb i de opbrudte promenadeforløb og porøse vest-vendte kajkanter, hvor der bl.a. foreslås byggeri, der er trukket ud i vandet. Der bør være en særlig opmærksomhed på mulige udfordringer med realisering og bykvalitet af nærliggende byrum og kantzoner, når man går ind i en nærmere detaljering af dette greb.

Landskabstræk – herunder forbindelser til Åløkkeskoven

Åløkkeskoven er i dag et smukt bagtæppe for Odense indre havn. I den fremtidige udvikling af området bør der arbejdes med

at styrke forbindelsen mellem skoven og havnen – hvilket ikke i tilstrækkelig grad er udfoldet i vinderholdets forslag. Samtidig bør muligheden for at aktivere skoven og øge attraktiviteten til glæde for både nuværende og kommende beboere og besøgende undersøges.

Der er mange hensyn, der skal afvejes, når rækkefølge (etapeplan) og udbygningstakt skal fastlægges. Der er både sammenhængen til den kommunale boligudbygningsplan og bosætningsstrategi, markedsmæssige forhold og økonomi, grundlaget for udadvendte funktioner, hensynet til eksisterende og kommende beboere og besøgende, byggepladsveje og midlertidige funktioner. Der skal derfor være et særligt fokus på rækkefølge og udbygningstakt i bearbejdningen af Vandkunsten og SLAs forslag.

Visualisering fra vinderprojektet Vandkunsten & SLA

03 Baggrund

3. Baggrund

I 2021 indgik A. Enggaard A/S, Odense Kommune og Odense Havn A/S en samarbejdsaftale om udarbejdelse af en bydelsudviklingsplan for Odense indre havn. Samarbejdsaftalen sætter retningen for en ambitiøs udvikling af hele Odense indre havn, hvor A. Enggaard har købsoption på syv delområder, hvoraf de seks er indeholdt i konkurrencen.

A. Enggaard har gennemført et parallelopdrag med det formål at få konkrete bud på, hvilke fysiske og strategiske greb der skal arbejdes med i bydelsudviklingsplanen for Odense indre havn.

Forud for parallelopdraget gennemførte A. Enggaard og Odense Kommune en omfattende borgerinddragelsesproces, der samlede input, viden og ønsker om både nuværende og fremtidige kvaliteter på Odense indre havn blandt borgere og interessenter.

Borgerinddragelsen bestod blandt andet af to temaværksteder, en byvandring og et spørgeskema, der blev besvaret af mere end 2000 borgere og interessenter. Med afsæt i den indledende borgerinddragelse samt parternes ønsker og idéer for bydelen, blev der udarbejdet en fælles vision, som dannede udgangspunkt for parallelopdragets temaer og fokuspunkter.

Parallelopdraget blev udskrevet af A. Enggaard A/S i foråret 2022, og A. Enggaard A/S modtog 13 meget kvalificerede ansøgninger fra tværfaglige hold, hvoraf 5 hold blev indbudt til en kort præsentation af deres ansøgning. Ud af disse 5 hold blev følgende 3 indbudt til at deltage i parallelopdraget om Odense indre havn:

- Hold EFFEKT & Tredje Natur med LYTT, SWECO og BRIQ Group
- Hold Vandkunsten & SLA med EKJ Rådgivende Ingeniører, Valentin Trafikplanlægning, Cushman & Wakefield/RED og Mogens A. Morgen
- Hold Henning Larsen & Adept med Rambøll, ORCA, Planscape og Vida Local

Med afsæt i konkurrenceprogrammet har holdene udarbejdet deres bud på en samlet bydelsudviklingsplan for Odense indre havn.

Konkurrenceprogrammet er udarbejdet af A. Enggaard som konkurrenceudskriver og med COWI som rådgiver. Undervejs i udarbejdelsen af programmet har der været en tæt dialog med Odense Kommune.

04 Vision og konkurrenceopgave

5. Vision og konkurrenceopgave

"Odense indre havn skal være spektakulær, urban og grøn. En bydel med synlig historie, havneidentitet og arkitektur af høj kvalitet. Her er oplevelser af international kaliber, kreativ puls og plads til at leve et aktivt liv ved vandet".

Sådan lyder anslaget i visionen for fremtidens Odense indre havn.

Odense Kommune, A. Enggaard A/S og Odense Havn A/S har sammen og med inspiration i den gennemførte borgerinddragelsesproces formuleret den fælles vision for Odense indre havn.

Visionen skal sætte retningen for udviklingen af Odense indre havn og bygger på syv temaer:

1. Danmarks grønneste havn
2. En sammenhængende by og bydel
3. Det historiske kulturmiljø er omdrejningspunktet for fremtidens havn
4. Vandet skal være en levende del af Odense havn
5. Nye byggerier og byrum skal være af høj arkitektonisk kvalitet
6. En bydel med en særlig kreativ puls og liv året rundt
7. Odense indre havn understøtter mål om klimaneutralitet

Foto fra konkurrenceområde

Konkurrenceopgaven i parallelopdraget bestod i at udarbejde et forslag til en bydelsudviklingsplan for Odense indre havn, der både strategisk og fysisk beskriver og viser retningen for udviklingen.

Forslaget til bydelsudviklingsplanen skulle indeholde to detaljeringsniveauer:

- **Bydelsniveau**, som er et helhedsperspektiv på hele Odense indre havn og strukturelle sammenhænge til byen og nabobydele
- **Områdeniveau**, som er A. Enggaards syv delområder.

Bydelsniveau

Med et helhedsgreb har holdene skullet vise, hvordan hele Odense indre havn bindes sammen og fremstår som en samlet bydel samt fastlægge de overordnede, fysiske og strategiske sammenhænge. Helhedsgrebet skal vise bydelens byrum, dens volumener og skala samt dens forbindelser og koblinger til de omkringliggende bydele og grønne områder samt internt i bydelen. Helhedsgrebet skal udpege og definere særlige steder, sigtelinjer eller fortætninger. For A. Enggaards arealer er der i konkurrenceprogrammet oplyst et spænd i antal etagemeter, som holdene frit kunne fordele på delområderne.

Forslaget har ligeledes skullet indeholde en række strategier for hele Odense indre havn, der understøtter den bærende idé og helhedsgrebet og sikrer sammenhæng på tværs af delområderne.

Områdeniveau

Holdene har også skullet foretage en detaljering af delområderne og vise den bærende karakter og principper for det enkelte delområde i relation til det samlede helhedsgreb for Odense indre havn. Den identitet, det helhedsgreb og de strategier, som holdene har foreslået for hele Odense indre havn, skal naturligvis også gælde for delområderne.

Holdene har på områdeniveau skullet gå mere i dybden og beskrive og illustrere forhold, som er særligt relevante for A. Enggaards delområder. Det drejer sig både om den særlige karakter og identitet for delområderne samt en række detaljer og nøgletal, som kan være med til at sikre delområdernes realiserbarhed. Det omfatter blandt andet også situationsplaner, landskabsplaner, funktionsfordeling, parkering, biofaktorregnskab mv.

Herudover har holdene skullet udarbejde et forslag til en etapeplan for udviklingen af de syv delområder.

Forslag til bydelsudviklingsplan for Odense indre havn

Et helhedsperspektiv på hele Odense indre havn og strukturelle sammenhænge til byen og nabobydele

Bydelsniveau:

- Bærende idé og identitet
- Bystrukturelt helhedsgreb
- Strategier

Områdeniveau:

- Bebyggelsesplan
- Landskabsplan

- Konkurrenceområdets afgrænsning (bydelsniveau)
- A. Enggaards arealer (områdeniveau)
- ▨ A. Enggaards areal, som er ved at blive etableret (skal ikke behandles på områdeniveau)

A. Enggaard har købsoption på de områder, der er markeret med lyseblåt på kortet. De resterende områder, der ikke er markeret, er ejet af andre grundejere.

05 Bedømmelseskomité og bedømmelses- kriterier

5. Bedømmelseskomité og bedømmelseskriterier

Bedømmelseskomitéen består af følgende medlemmer:

Asger Enggaard, Direktør A. Enggaard
A. Enggaard A/S

Katinka Hauxner, Byudviklingschef
A. Enggaard A/S

Jonas Kirkeby, Projektudviklingschef
A. Enggaard A/S

Carsten Aa, Direktør
Odense Havn A/S

Peter Rahbæk Juel, Borgmester
Odense Kommune

Søren Windell, Rådmand
Odense Kommune

Stefan Birkebjerg, Stadsdirektør
Odense Kommune

Odense Kommunes repræsentanter samt
Odense Havns repræsentant deltager i
bedømmelseskomitéen som partnerskabsre-
præsentanter med taleret men uden stem-
meret.

Fagdommere udpeget af Arkitektforeningen:

Rosa Lund, arkitekt MAA

Nils Holscher, arkitekt MAA

Konkurrencesekretær:

Karin Thuesen Pedersen, Urban
Development Director, COWI

Bedømmelseskriterier

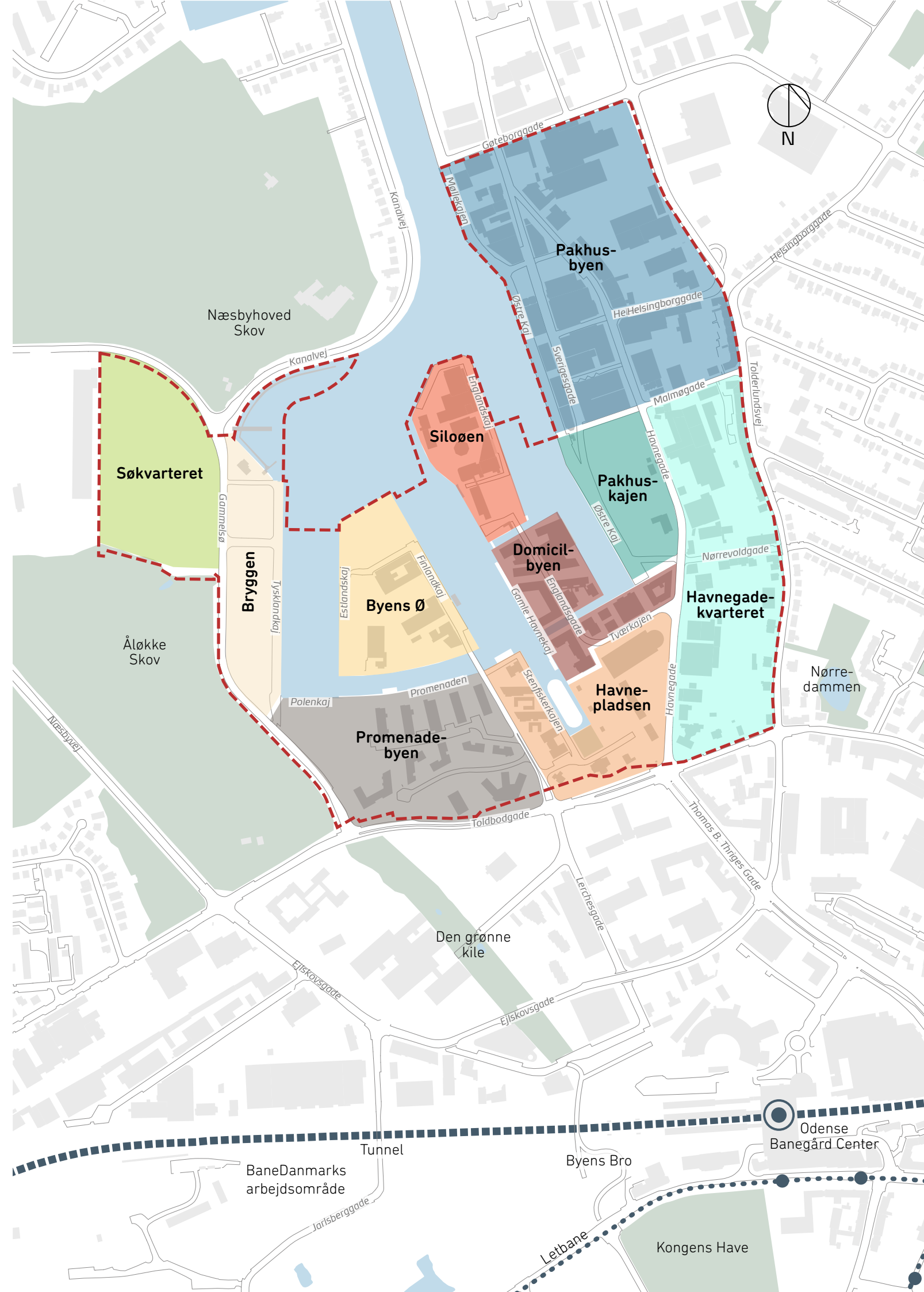
Bedømmelsen tager jf. konkurrenceprogram-
met udgangspunkt i en helhedsvurdering af
kvaliteten af forslagene på alle skalatrin og
detaljeringsniveauer. Der er derfor i bedøm-
melsen lagt vægt på (i ikke-prioriteret række-
følge):

- at forslaget på overbevisende måde illustrerer og begrundes, hvordan visionen for Odense indre havn og for Odense By som helhed indfries i udviklingsplanen for Odense indre havn.
- at forslaget rummer et overbevisende og stærkt helhedsgreb, en tydelig identitet/ bærende idé, strategier og konkrete løsninger for hele Odense indre havn.
- at forslaget på en overbevisende måde demonstrerer, hvordan helhedsgrebet kan omsættes til konkrete planer for fremtidig bebyggelse, byrum, byliv, fællesskaber, mobilitet mv. på niveau af de enkelte delområder.

Det vil i bedømmelsen desuden blive vægtet højt

- at forslaget forholder sig både konkret og visionært til besvarelsen af alle konkurrencens syv temaer
- at forslaget på alle skalatrin og på tværs af alle de syv temaer fremstår visionært og samtidigt økonomisk realiserbart
- at forslaget demonstrerer overbevisende strategier og principper, som kan fungere effektivt som styringsredskaber for A. Enggaard såvel som for Odense Kommune i realiseringen af Odense indre havn.

Overblik over Odense indre havn og havneområderne, 1:6.000

06 Konkurrenceforslag: Hold EFFEKT & Tredje Natur

LYTT, SWECO og BRIQ Group

6. Konkurrenceforslag: Hold EFFEKT & Tredje Natur

Forslagets titel

Byens Grønne Anker

Hovedgreb

Projektet består af et hovedgreb med forskellige kvarteridentiteter/typologier, fysiske forbindelser til den omkringliggende by samt et grønt sammenhængende parkbælte mellem havnen og byen – heraf navnet Byens Grønne Anker.

Vurdering

Forslaget er meget pragmatisk og ordentligt i sin tilgang til konkurrenceprogrammet og beskriver tydeligt forslagens tanke om

forskellige bykvarterer med hver sin karakter og bebyggelsestypologi. Det vurderes at være en stor kvalitet, at der er mange forskellige bebyggelser, der kan sikre en stor mangfoldighed i beboersammensætningen i bydelen og en god bygbarhed i de ensartede strukturer. Dog skaber den noget skematiske og ensartede tilgang til kvarterenes typologi en bekymring i forhold til, om der er nok variation og oplevelseskvalitet inden for hvert kvarter samt om kvarterne bliver for homogene i beboersammensætningen.

Det er svært at få øje på, hvad det er der, gør dette sted helt særligt - og hvad der kan

Visualisering fra konkurrenceprojekt, EFFEKT & Tredje Natur

Visualisering fra konkurrenceprojekt, EFFEKT & Tredje Natur

være med til at skabe en bymæssig attraktion i Odense. Der savnes et tydeligt hierarki i planen og en tydelig stillingtagen til, hvor man mødes, hvor bylivet understøttes, og hvor der er mere rolige bokvaliteter.

Der er lavet et stort og prisværdigt forarbejde i forhold til at komme i dialog med interessenter og aktører, der kan generere og understøtte byliv og butiksliv i området. Det fremstår dog usikkert, om der reelt er grundlag for det relativt spredte by- og butiksliv, der foreslås, eller om det ville være mere gavnligt at samle bylivet udvalgte steder.

Byrum og landskab er foreslået som både en lang bred promenade hele vejen rundt samt et stort grønt gårdrum på Byens Ø og en grøn park på yderkanten af Siløen. De to grønne rum vurderes at have en kvalitet, der kan tilbyde en oplevelse i området, men igen

savnes der et hierarki og en sammenhæng mellem den brede promenade, bylivet, byrum og park/gårdrum. Promenaden fremstår forholdsvis ensartet på Byens Ø uden reel stillingtagen til biodiversitet, oplevelsesværdi eller klima/skala eller prioritering af, hvor bylivet kan samles.

Det foreslåede saltvandsbad vurderes at have mange kvaliteter, der kan tilføre nyt liv til havnen, men bør vurderes i forhold til, at der allerede tilbydes bademulighed i havnen. Det vil samtidig skulle vurderes, om det "lukker" for meget af i forhold til kajaksejls og andre vandaktiviteter rundt om Byens Ø.

Projektets titel Byens Grønne Anker er interessant, men det grønne vurderes ikke at have et realistisk volumen til at kunne skabe en grøn ramme om havnen – her tænkes især på karakteren i området omkring Toldbodgade.

Forbindelsen til byen via den grønne kile er foreslået som en "rambla" og en stor grønning med kontakt til vandet. Dette vurderes at være en god løsning og kan eventuel kombineres med en kontakt til den bagvedliggende skov Åløkkeskoven.

Fodgængerflowet er flere steder delt i både en "forside-forbindelse" og en "bagside-forbindelse" både på Bryggen, på Byens Ø og på Siløen. Dette kan skabe usikkerhed om, hvorvidt der reelt er mennesker nok til at befolke alle disse forbindelser og byrum, eller om det havde været en bedre idé at samle forbindelserne og skabe en klar prioritering af, hvor bylivet leves.

Konklusion

Forslaget er gennemarbejdet og vurderes realiserbart i sin hovedstruktur. Men på grund af den lidt ensartede og skematiske tilgang til bebyggelsesplanen vurderes det – ud fra en helhedsplansbetragtning – at forslaget ikke er det bedst egnede at gå videre med. Der mangler særlighed, variation inden for hvert område, herlighedsværdi og oplevelsesværdi samt tydelige hierarkier for byrum og byliv. Men der er flere gode ideer i forslaget, som kan bringes i spil i det videre arbejde med bydelsudviklingsplanen. Det drejer sig blandt andet om forbindelsen til byen ved den grønne kile og tankerne om en havnestrånd, som det kan være interessant at undersøge mulighederne for. Hertil kommer det grundige arbejde med bylivsanalysen.

Visualisering fra konkurrenceprojekt, EFFEKT & Tredje Natur

Visualisering fra konkurrenceprojekt, EFFEKT & Tredje Natur

07 Konkurrenceforslag: Hold Vandkunsten & SLA

EKJ Rådgivende Ingeniører, Valentin
Trafikplanlægning, Cushman & Wakefield/
RED og Mogens A. Morgen

7. Konkurrenceforslag: Hold Vandkunsten & SLA

Forslagets titel

Odense Havneby

Hovedgreb

Projektet består af et hovedgreb, der tager udgangspunkt i, hvordan der sikres mest mulig vandoplevelse for alle, og på hvordan variation i bebyggelse, byrum og forløb skaber en oplevelsesrig bydel ved vandet. Hovedgrebet indeholder grønne løsninger, der skaber oplevelsesrige by- og landskabsrum med stor variation og biodiversitet. Centralt i hovedgrebet er også en koncentration af bydelens byliv omkring to bydelscentre, der skaber synergi mellem funktionerne.

Vurdering

Forslaget er meget indlevet og skaber en rigdom i oplevelsesværdi både for kommende

beboere og for besøgende på Odense havn. Der er tænkt over både bokvalitet og byrumskvalitet, og der er lagt vægt på at skabe gode rum mellem bebyggelserne, der tilgodeser både besøgende såvel som beboere. Den store variation i bebyggelse og byrum skaber en attraktionsværdi til området ved at videreføre den havnestemning, man allerede kan opleve nogle steder på havnen i dag.

Bebyggelserne i områdets forskellige kvarterer er varierede og tilbyder et bredt boligudbud. Fælles for alle kvarterene og bebyggelserne er, at de er orienteret ud fra at skabe mest mulig udsigt og kontakt til vand, men også at besøgende kan komme tæt på vandet via store siddetrapper, plateauer og vandhaver. Dette resulterer i en plan, hvor alle boliger er attraktive, og der skabes en

Visualisering fra konkurrenceprojekt, Vandkunsten & SLA

særlig stemning og karakter i den enkelte bydel. Samlet fremstår kvartererne med stor variation og oplevelsesrigdom.

Kajarealer og byrum byder på stor variation, hvor alle østvendte kajarealer er præcise og logiske i deres udformning og sikrer god mobilitet og plads til at lægge til kaj. Sydvestvendte kajarealer "krøller" og bugter sig ind og ud og skaber grobund for gode byrum og bylivsmiljøer. Projektet gør op med den 100% tilgængelige kajkant og skaber en stor oplevelsesrigdom, der sikrer, at den 4,2 km lange kajkant ikke bliver for ensformig i sin udformning.

På Byens Ø og på Siløen er der foreslået bebyggelser, der står med "fødderne" i vandet. Dette er en spændende løsning, der tilbyder nogle helt unikke bebyggelser i vandkanten og skaber et spændende og meget varieret og oplevelsesrigt forløb i bydelen. Mellem bebyggelserne åbner byrummene sig med små nicher og kanter med fokus på mikrolima og rart opholds- og aktivitetstilbud.

Der kan være anlægstekniske og økonomiske udfordringer ved disse bygninger, der er placeret i vandet, og disse udfordringer skal undersøges. Ligesom placering i forhold til svajebassinets udbredelse skal afstemmes.

Tilgangen til bevaring af siloerne vurderes interessant og anvendelig til nye funktioner, hvor siloens grundstruktur anvendes som trappetårne mv. samtidig med, at der tilføjes nye volumener i tråd med den anvendelse, der foreslås (f.eks. kultur eller bolig). Ideen om at lade tiden arbejde for Siløen ved at undersøge relevante funktioner og tekniske muligheder, inden der fastlægges en strategi

og dermed blive klogere på bygningernes potentiale, virker strategisk velgennemtænkt.

Etapeplanen virker overbevisende og gennemtænkt, idet der også er indtænkt åbningstræk, der åbner områdets mest karakteristiske steder op.

De offentlige byrums forløb og nære kontakt med boligerne, særligt på Byens Ø, er et forhold, som stadig mangler at finde sin endelige leje, selvom det er seriøst bearbejdet med flere brugbare løsninger. Både beboere og brugere af Byens Ø bør føle et ligeværdigt tilhørsforhold til området. Der ses et potentiale i at fortætte og koncentrere visse bylivsfunktioner omkring de steder, hvor de kommende broer "lander", idet der her vil være en naturlig og relativt høj koncentration af mennesker og dermed byliv.

De grønne rum er tænkt klogt med variation og fokus i alle skalaer, så der opnås en høj grad af biodiversitet, der samtidig tager udgangspunkt i karaktertræk fra de enkelte kvarterer, så der både opstår skovrum og vandrum.

Der savnes dog en overbevisende fortælling om børneinstitutionens potentiale med sin placering for enden af den grønne kile som forbindelse til Odense centrum. Friareal kravet til institutionen kan blive en barriere for kontakten til havnen og vil dermed ikke blive det samlede rum, der lægges op til. Det er derfor vigtigt, at der enten findes en alternativ lokation eller at institutionen inkl. udearealer udformes, så disse får størst mulig brugsværdi for byens borgere uden for dagtimerne og i weekenden.

Visualisering fra konkurrenceprojekt, Vandkunsten & SLA

Bylivets koncentration i to centre virker rigtig og som en klog vurdering af, hvad der er realiserbart i denne skala. Siløen kan både fungere med størst mulig bevaring og med nye bebyggelser, som er placeret med tilpas afstand imellem punkthusene.

Konklusion

Forslaget er detaljeret og gennemarbejdet og indeholder flere spændende elementer. Forslaget opleves yderst velfungerende både på overordnet strategisk niveau og i øjenhøjde fra brugeres perspektiv. Forslaget

rummer indlevelse, variation og robusthed, og på baggrund af dette vurderes det, at forslaget er det mest velegnede som grundlag for en bydelsudviklingsplan for Odense indre havn. Dette vil naturligvis kræve en kvalificering og bearbejdning af en række temaer blandt andet omkring antallet/placering af bygninger med fødder i vandet på Siløen, forbindelsen til Odense i Den grønne Kile samt parkeringsløsninger.

08 Konkurrenceforslag: Hold Henning Larsen & Adept

Rambøll, ORCA, Planscape og Vida Local

8. Konkurrenceforslag: Hold Henning Larsen & Adept

Forslagets titel

Opdagelsernes Havn

Hovedgreb

Opdagelsernes Havn er kendetegnet ved en ambition om at bevare den særlige og oplevelsesrige identitet gennem transformation fra industrihavn til menneskehavn. Dette gennem nye forbindelser, et flydende kvarter, markante grønne strøg og skovplantninger samt en tydelig strategi for bevaring af de eksisterende kulturmiljøer.

Vurdering

Forslaget er dristigt og udfordrer flere steder konkurrenceprogrammet med flere interessante bud på at gentænke havnens rum. Det drejer sig i særdeleshed om det grønne træk fra Åløkkeskoven og helt ned til og ud i det vestligste bassin samt den flydende bebyggelse i det midterste bassin – begge dele er spændende bidrag til diskussionen om brug af kanter og havnebassiner.

Ideerne om at indtage havnens vandareal til rekreative områder og bebyggede arealer synes samtidig at pege på potentialer og udfordringer, og man kan spørge, om havnen

Visualisering fra konkurrenceprojekt, Henning Larsen & Adept

Visualisering fra konkurrenceprojekt, Henning Larsen & Adept

ændrer karakter fra store åbne vandrum til en kanalby, når store vandarealer inddrages. Projektets fokus på at bygge ud i havnen og koncentrere opmærksomheden omkring disse områder efterlader resten af planens bebyggelse noget ensartet og uovervejende i forhold til stedernes karakterer og potentialer.

Projektet søger at skabe god plads til by- og landskabsrum på terræn, hvilket skaber forholdsvis tætte og høje bebyggelser. Dette er naturligvis positivt for at skabe sammenhængende, grønne arealer, men samtidig kan man flere steder være i tvivl om, hvorvidt dette er den rette strategi i et havneområde, hvor vandfladen skaber naturlige pauser mellem bebyggelserne. Projektet syntes ikke at være bevidst nok om at styrke det arkitektoniske udtryk i de forskellige bykvarterer. Der ses ikke en særlig dyrkelse af de enkelte kvarterer i forhold til skala og arkitektonisk udtryk, og generelt fremstår volumener og

tentative facadeudtryk generiske og med et begrænset hensyn til konteksten.

Bebyggelsestypologierne som åbne kar-réstrukturer i havnens forskellige områder synes udformet forholdsvis ens, hvilket ikke styrker områdets forskellige identiteter, og der opnås dermed ikke tilstrækkelig variation og oplevelseskvalitet i de enkelte byområder. Særligt ved Bryggen virker disse stor-kar-réer forkerte i skala til stedet og ikke med den rette balance i forhold til stedet og dets karakter. Bygningskalaen virker voldsom i relation til stedet og Åløkkeskovens naturværdi. Det, at der for hvert kvarter er brugt et højere bygningselement, styrker heller ikke dyrkelsen af de enkelte kvarterer.

Forslaget går langt i forhold til at bevare det oprindelige kulturmiljø på Siløen. Dette er et meget sympatisk forsøg på at skabe en kulturpark omkring de gamle bygninger. Det vurderes dog usikkert, om der er mulighed

for at bevare alle bygningerne, og derfor kan der opstå tvivl om kvaliteten af dette forslag, hvis ikke det er muligt. I scenariet, hvor eksisterende volumener nedrives, foreslås det, at disse genopføres med samme fodaftryk og volumen som det eksisterende velvidende, at dette har stor betydning for bo- og opholdskvaliteten. Der mangler fokus på soliditet i forhold til, hvordan der opnås bymæssige kvaliteter, hvis de gamle siloer ikke kan bevares, og der opføres nybyggeri med helt samme fodaftryk.

At trække Åløkkeskoven helt frem til havnen er et flot greb, og kontakten mellem skoven og vandet vurderes som en stor kvalitet, der understreger den grønne havn som motiv. Der er dog en bekymring for, at der opstår et bymæssigt slip, der afkobler Skovbyen og Bryggebyen fra den resterende plan,

da distancen synes unødvendigt stor. Den grønne kiles forløb synes heller ikke at være endeligt forløst med det skitserede byggeri for enden af det vestlige havnebassin.

Bylivet bygges op på Siløen og på Byens Ø, hvor der er foreslået mindre byrum og pladsdannelser mellem bebyggelserne. Bylivet foreslås organiseret som et kulturdistrikt (en slags paraplyorganisation for aktører og interessenter), hvilket synes at være en interessant idé.

Byrum og landskab er udarbejdet med fokus på kanten mellem vand og land, og dette synes at være en spændende ide, som tilfører bylivet et oplevelsesrigt baggrundstæppe. Spørgsmålet er, om det er nødvendigt at indtage havnerummet i den størrelsesorden, som projektet foreslår, eller om det havde

Visualisering fra konkurrenceprojekt, Henning Larsen & Adept

været muligt at skabe denne variation snare-
re på kanten mellem land og vand end ude i
vandrummene.

Den foreslåede idé om at anlægge flydende
elementer er et interessant indslag, men for-
slaget synes ikke at være endeligt forløst, da
hierarkierne mellem faste og flydende anlæg
fremstår uafklaret. Hertil kommer, at havnens
store blå flader ændres til at være kanallig-
nende rum. Det midterste havnerum gøres
smallere, og der savnes vægtige argumenter

for dette greb ud over den opnåede Nyhavn-
skala.

Konklusion

Forslaget er gennemarbejdet og har en tyde-
lig intention. Men på grund af den forhold-
vis ensartede tilgang til bebyggelsesplanen
med relativt store karrébebyggelser som et
gennemgående motiv, tilgangen til siloer-
nes genskabelse og den store indtagelse af
havnens blå rum til bebyggelse og landskab
uden en overbevisende argumentation,

vurderes forslaget ud fra en helhedsplans-
betragtning ikke som det bedst egnede at
arbejde videre med. Der mangler variation
i bebyggelsestypologierne og et fokus på
at skabe spændende og oplevelsesrige
byrum på terrænen uden at indtage vandare-
alet. Samtidig er der en bekymring for, at
der mangler en robust tilgang til siloernes
bevaringsscenarier og de kvaliteter, der vil
være i området, hvis alt ikke kan bevares.
Men der er flere gode ideer i forslaget, som
kan bringes i spil i det videre arbejde med

bydelsudviklingsplanen. Det drejer sig blandt
andet om idéerne med byrum på kanten mel-
lem land og vand, at trække det grønne fra
Åløkkeskoven ned til vandet samt at tilføre
vandfladerne aktive vandrum.

